

Jaarstukken 2024

Gemeente
Hengelo

6.5 Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering beschrijft de beleidsrealisatie van het beheer van de financieringsportefeuille. Een tekort aan geldmiddelen frustreert andere beleidsterreinen. Een te grote mate van uitzetten van overtollig geld is risicovol. Daarom is financiering sterk wettelijk verankerd. Met name de Wet Fido en de uitvoeringsregeling van deze wet, Ruddo, geven de kaders aan waarbinnen wij mogen handelen. Het verplichte schatkistbankieren bij het Rijk heeft de mogelijkheden beperkt om overschotten te beleggen. Daarnaast hebben we als gemeente in de “Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo” (artikel 15) en in het Treasurybesluit 2021 regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgesteld. In 2021 hebben we de mogelijkheden van geld uitlenen en garanties afgeven aan stringente voorwaarden gebonden in de “Beleidsregels leningen en garanties 2021”.

Wat wilden we bereiken

We willen:

1. over voldoende financiële middelen beschikken om de begrotingstaken binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (aantrekken of uitzetten);
2. een duurzame toegang tot financiële markten verkrijgen tegen acceptabele condities;
3. de risico's verbonden aan de treasuryfunctie beheersen (renterisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's).

Hoe hebben we dit aangepakt

a. We hebben voorzien in onze liquiditeitsbehoefte

We stellen prognoses op van onze toekomstige liquiditeitsbehoefte. We houden daarbij rekening met mutaties in de huidige leningenportefeuille, waardeontwikkeling van de bestaande activa en de voorgenomen vervangingsinvesteringen. In 2024 hebben we een aantal aangetrokken leningen afgelost. In een enkel geval stond hier een aflossing uit onze uitstaande gelden portefeuille tegenover. De aflossingen van leningen hebben we kunnen doen met eigen middelen. Er zijn geen leningen aangetrokken.

b. We leggen goede contacten met relaties die kennis hebben van de geld- en kapitaalmarkt

Als overheidsinstelling hebben we in de basis een goede toegang tot de kapitaalmarkt. Afgelopen jaren hebben we al onze financieringsaanvragen van korte en lange leningen aangeboden aan de sectorbanken BNG Bank en NWB Bank en bij verschillende tussenpersonen, die gespecialiseerd zijn in transacties op de geld- en kapitaalmarkten. Dit was in 2024 niet nodig. We hebben goed contact met hen onderhouden over de renteontwikkeling, zodat we voorbereid zijn als we weer middelen moeten aantrekken.

c. We hebben onze risico's beperkt

We hebben in 2024 geen nieuwe leningen verstrekt. Verenigingen blijven zoeken naar financiering en garantstelling, waarbij wij in onze beleidsregels nog de mogelijkheid open hebben gehouden om de risico's van garanties te delen met SWS (Stichting Waarborgfonds Sport). Omdat de recente gevallen allen duurzaamheidsinvesteringen betroffen neemt SWS de volledige garantie op zich.

Onze portefeuille uitgeleend geld aan woningcorporatie Welbions neemt jaarlijks af en bedraagt eind 2024 nog € 225 miljoen. We hebben een 200% hypothecaire dekking voor deze geldleningen.

We lopen ook risico's door het financieren van verbonden partijen en deelneming in andere rechtspersonen. De risico's van verbonden partijen worden toegelicht in de betreffende paragraaf. De risico's op verliezen bij deelnemingen zijn in materiële zin beperkt tot de boekwaarde. Vaak heeft financiering in een ver verleden plaatsgevonden, waardoor de reële waarde van de deelneming vele malen hoger is dan de boekwaarde. De aandelen zijn in de meeste gevallen alleen overdraagbaar aan mede-overheden. Dit beperkt de verhandelbaarheid.

Overzicht deelnemingen

In de volgende tabel zijn de deelnemingen opgenomen, die een balanswaarde vertegenwoordigen en/of een dividendinkomst genereren. De waardes zijn weergegeven in euro en hebben betrekking op ons bezit.

Aandelen van	Aantal aandelen Hengelo	Boekwaarde aandelen	Marktwaarde aandelen Hengelo ¹⁾	Dividend 2024 (over 2023)
BNG Bank NV	174.486	436.215	14.791.000	376.890
Enexis NV	213.109	40.840	7.574.000	51.531
Twence BV	145.681	7.871.200	29.039.000	871.185
Twente Milieu NV	340	154286	1.982.000	0
Warmtenetwerk Hengelo BV	5	0	-105.000	0
Warmtebedrijf Hengelo BV	5	90.000	225.000	0
Overige				2.219
Totaal ondernemingen		8.592.541	53.506.000	1.301.825
OL Crematoria Twente	nvt	0	nvt	71.881
Stadsbank Oost-Nederland	nvt	128.890	nvt	
Totaal openbare lichamen		128.890	0	71.881
Totaal alg. middelen in programma 9		8.721.431	53.506.000	1.373.706

¹⁾ De marktwaarde van aandelen is een vereenvoudigde indicatieve berekening gebaseerd op het in de onderneming aanwezig eigen vermogen, naar rato van ons aandeel. Om een werkelijke marktwaarde te kunnen berekenen is een expert waarderingsberekening nodig, waarbij vooral toekomstverwachtingen de waarde bepalen.

De mogelijkheid om rood te staan of kasgeld aan te trekken wordt beperkt door de wettelijke bepalingen van de kasgeldlimiet: we mogen op grond van de Wet Fido niet langdurig meer dan 8,5% van onze begrotingsomvang kort financieren. Een enkele overschrijding mag. Als we 3 kwartalen achtereen overschrijden moeten we dit melden aan de provincie en een herstelplan voorstellen. Deze bepaling voorkomt dat nadelige effecten ontstaan als de variabele rente snel stijgt. Het volgende overzicht toont de toetsing per kwartaal in 2024 aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is niet overschreden.

Omschrijving	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Begrotingstotaal per 1-1-2024	378.524	378.524	378.524	378.524
Percentage cf regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	32.175	32.175	32.175	32.175
Opgenomen gelden < 1 jr	0	0	0	0
Schulden in rekening courant	997	1.103	1.046	1.291
Gestort door derden < 1 jr	93	104	114	109
1. Omvang vlottende schuld	1.090	1.207	1.160	1.400
Contant in kas	58	47	32	21
Tegoeden in rekening courant banken	649	650	2.954	607
Tegoeden RC overig	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jr	105.365	123.625	129.940	110.079
2. Omvang vlottende middelen	106.072	124.322	132.926	110.707
3. Omvang netto vlottende schuld	-104.982	-123.115	-131.766	-109.307
Toegestane kasgeldlimiet	32.175	32.175	32.175	32.175
Netto vlottende schuld	-104.982	-123.115	-131.766	-109.307
Ruimte (+) of overschrijding (-)	137.157	155.290	163.941	141.482

Een tweede norm, waar we aan toetsen is de renterisiconorm. Door te zorgen voor spreiding in aflossen van bestaande leningen voorkomen we dat we in enig jaar een te groot deel van onze schuld opnieuw moeten afsluiten. Dit zou in een periode van hoge rentes kunnen leiden tot een forse stijging van onze structurele rentelasten en daardoor een te zware aanslag vormen op de beschikbare algemene middelen. We mogen maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1/1 van elk jaar oversluiten. In 2024 zijn we ruim binnen de norm gebleven.

Renterisiconorm		2024
1	Begrotingstotaal	378.524
2	Vastgesteld percentage	20%
3	Renterisiconorm (1 x 2)	75.705
4	Renterisico (volume renteherzieningen en aflossingen)	23.156
5	Ruimte onder de risiconorm (3 - 4)	52.549

Onder het renterisico ad. € 23 miljoen zijn de leningen van Welbions niet opgenomen. Bij deze leningen is afgesproken dat hetgeen door de gemeente afgelost/betaald moet worden gelijk is aan de ontvangsten vanuit Welbions. Bij een eventuele renteverhoging zal deze verhoging dan ook doorbelast worden aan Welbions waardoor er geen sprake is van een renterisico.

Verdere beleidsuitgangspunten

▪ We passen totaalfinanciering toe

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. We spreken van totaalfinanciering of integrale financiering. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden, zowel reguliere activiteiten als projecten. Door totaalfinanciering worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

▪ We rekenen reële rente toe aan de taakvelden

We rekenen een reële rente toe aan de taakvelden. Op basis van de werkelijke kosten van geld lenen bepalen we de omslagrente voor de toerekening aan de taakvelden. De (begrote) omslagrente in 2024 was 0,1%. We hebben de omslagrente voor deze Jaarstukken gecorrigeerd naar 0%, omdat de werkelijke baten hoger waren dan de werkelijke lasten. De gelden die in 2019 en 2020 zijn aangetrokken hebben het gemiddelde rentepercentage fors doen dalen. We hebben na 2020 geen leningen meer aangetrokken. De hogere marktrenten hebben nog niet geleid tot een stijging van onze rentelasten.

Inzicht in rentelasten, renteresultaat en wijze van toerekenen van rente

De volgende tabel geeft voor het 2024 aan hoe vanuit rentelasten, rentebaten en rentetoerekening het renteresultaat tot stand komt. De rentebaten die we bij de 1e en 2e Beleidsrapportages hebben ingeschat bleken achteraf nog wat hoger te zijn. Dit zorgt mede dat de baten hoger zijn dan de lasten op het taakveld, er zijn dus geen lasten te verdelen middels de omslagrente.

Omschrijving	Bedrag
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	13.208.000
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-14.085.000
Saldo externe rentelasten en rentebaten	-877.000
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-1.111.000
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	837.000
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-1.151.000
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-1.151.000
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury 1)	-1.151.000

¹⁾ Het renteresultaat is een positief renteresultaat; deze tabel is op deze wijze geadviseerd door de commissie BBV.